

สิทธิของผู้ค้าประกัน
ที่สำคัญ

1. ไม่ต้องชำระหนี้ก่อนถึงกำหนด
2. เกี่ยงให้เจ้าหนี้ไปบังคับชำระหนี้จากลูกหนี้ก่อน
3. ได้รับผลดีเมื่อเจ้าหนี้ลดยอดหนี้ให้ลูกหนี้
4. ยกข้อต่อสู้ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้
5. ไล่เบี้ยลูกหนี้ได้
6. โทษของผู้ค้ำประกัน

1. ไม่ต้องชำระหนี้ก่อนถึงกำหนด

ผู้ค้าประกันไม่จำเป็นต้องชำระหนี้ก่อนถึงกำหนดเวลาที่จะชำระ
แม้ลูกหนี้ไม่อาจถือเอาประโยชน์แห่งเงื่อนไขเริ่มต้นหรือเงื่อนไขสิ้นสุดได้ต่อไปแล้ว

กรณีที่ลูกหนี้ไม่อาจถือเอาประโยชน์แห่งเงื่อนไข เช่น

1. ลูกหนี้ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด
2. ลูกหนี้ไม่ให้ประกันเมื่อจำเป็นต้องให้
3. ลูกหนี้ทำลายหรือทำให้หลักประกันที่ไว้ลดน้อยลง
4. ลูกหนี้นำทรัพย์สินของบุคคลอื่นมาให้เป็นประกันโดยเจ้าของทรัพย์สินนั้นไม่ยินยอม
5. ลูกหนี้สละประโยชน์แห่งเงื่อนไข เช่น กู้เงินไปแล้ว ยังไม่ถึงกำหนดเวลาชำระหนี้
เจ้าหนี้มาทวงถาม ลูกหนี้กลับปฏิเสธว่าไม่เคยกู้

*** ถ้ามี 5 กรณีนี้เกิดขึ้น เจ้าหนี้มีสิทธิฟ้องลูกหนี้ได้ทันทีแม้ยังไม่ถึงกำหนดเวลาชำระหนี้

แต่ยังไม่มีสิทธิฟ้องผู้ค้าประกัน

2. เกียงให้เจ้าหน้าที่ไปบังคับชำระหนี้จากลูกหนี้ก่อน

ผู้ค้ำประกันสามารถอ้างสิทธิดังต่อไปนี้เพื่อเกียงให้เจ้าหน้าที่ไปบังคับชำระหนี้จากลูกหนี้ก่อนได้

- 2.1 ขอให้เจ้าหน้าที่เรียกลูกหนี้ชำระหนี้ก่อน ถ้าเจ้าหน้าที่ทวงให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ ผู้ค้ำประกันจะขอให้เจ้าหน้าที่เรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ก่อนได้ เว้นแต่ลูกหนี้ถูกศาลพิพากษาให้ล้มละลาย หรือไม่ทราบว่าลูกหนี้ไปอยู่ที่ไหนในประเทศไทย
  - 2.2 ขอให้บังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินของลูกหนี้ก่อน เมื่อเจ้าหน้าที่ฟ้องลูกหนี้พร้อมกับผู้ค้ำประกันให้ชำระหนี้ หากผู้ค้ำประกันพิสูจน์ต่อศาลได้ว่าลูกหนี้มีทางที่จะชำระหนี้ได้บางส่วนหรือทั้งหมด และการบังคับให้ลูกหนี้ชำระหนี้ นั้นไม่ยาก ศาลจะพิพากษาเป็นลำดับ คือ ให้ลูกหนี้ชำระหนี้ก่อน หากไม่ชำระ ให้ผู้ค้ำประกันชำระแทน
  - 2.3 ขอให้บังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินซึ่งเป็นหลักประกันของลูกหนี้ก่อน ถ้าเจ้าหน้าที่มีทรัพย์สินของลูกหนี้ยึดถือไว้เป็นประกัน เมื่อผู้ค้ำประกันร้องขอ เจ้าหน้าที่ต้องชำระหนี้เอาจากทรัพย์สินนั้นก่อน
- กรณีที่มีการกู้ยืมเงินกันหลายครั้งหรือเป็นหนี้หลายราย ถ้าเจ้าหน้าที่ยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ไว้เป็นประกันหนี้รายใดรายหนึ่งก็ใช้เฉพาะหนี้รายนั้นรายเดียว ผู้ค้ำประกันจะเกียงให้เจ้าหน้าที่ไปเอาชำระหนี้จากทรัพย์สินของลูกหนี้ซึ่งเป็นประกันหนี้รายอื่นไม่ได้

***ถ้ามีการทำข้อตกลงใด ๆ ที่ทำให้ผู้ค้ำประกันไม่สามารถใช้สิทธิตาม 2.1 – 2.3 ได้

ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ ผู้ค้ำประกันยังมีสิทธิตาม 2.1 ถึง 2.3 เสมอ

3. ได้รับผลดีเมื่อเจ้าหนี้ลดยอดหนี้ให้ลูกหนี้

ถ้าเจ้าหนี้กับลูกหนี้ตกลงกันลดยอดหนี้ให้เจ้าหนี้มีหนังสือแจ้งผู้ค้ำประกันทราบภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ตกลงกัน

เมื่อเจ้าหนี้ลดหนี้ให้ลูกหนี้ จะส่งผลให้เกิดบุญกุศลไปถึงผู้ค้ำประกันด้วย 3 ข้อ คือ

1. ผู้ค้ำประกันที่ชำระหนี้ตามที่ลดนั้นแล้วเป็นอันหลุดพ้น
2. ผู้ค้ำประกันมีสิทธิชำระหนี้ได้แม้เลยกำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่ได้ลด แต่ต้องไม่เกิน 60 วัน นับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่เจ้าหนี้มีหนังสือแจ้ง
3. กรณีที่เจ้าหนี้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้ำประกันทราบถึงข้อตกลงดังกล่าวล่าช้าเลยกำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่ได้ลดแล้ว ผู้ค้ำประกันมีสิทธิชำระหนี้ได้ภายใน 60 วัน นับแต่วันที่เจ้าหนี้มีหนังสือแจ้งให้ทราบถึงข้อตกลงนั้น

4. ยกข้อต่อสู้ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้

เมื่อผู้ค้าประกันถูกเรียกหรือถูกฟ้องให้ชำระหนี้ ผู้ค้าประกันมีสิทธิเรียก “ข้อต่อสู้ของตน” หรือ “ข้อต่อสู้ของลูกหนี้” ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้เพื่อไม่ให้ตนถูกบังคับชำระหนี้

4.1 ข้อต่อสู้ของผู้ค้าประกันเอง เช่น

- อ้างว่าสัญญาการค้าประกันเป็นโมฆะ
- อ้างว่าการฟ้องร้องตามสัญญาการค้าประกันขาดอายุความแล้ว
- อ้างว่าไม่มีหลักฐานการค้าประกันเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้ค้าประกัน

4.2 ข้อต่อสู้ของลูกหนี้ เช่น

- อ้างว่าการกู้ยืมเงินไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือ
- อ้างว่าหนี้เงินกู้ขาดอายุความแล้ว
- อ้างว่าลูกหนี้ชำระหนี้แล้ว (ทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้)

*** ถ้ามีข้อตกลงเกี่ยวกับการค้าประกันที่ทำให้ผู้ค้าประกันไม่อาจยกข้อต่อสู้ดังกล่าวขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้

ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ ผู้ค้าประกันมีสิทธิยกข้อต่อสู้ดังกล่าวขึ้นต่อสู้ได้เสมอ

5. ไล่เบี้ยลูกหนี้ได้

ผู้ค้าประกันซึ่งได้ชำระหนี้ไปแล้ว มีสิทธิไล่เบี้ยเอาต้นเงิน ดอกเบี้ย และการที่ตนต้องสูญหายหรือเสียหายไปเพราะการค้ำประกัน
นั้นจากลูกหนี้ โดยมีอายุความในการใช้สิทธิไล่เบี้ย 10 ปี

ตัวอย่างที่ 1 นายรวยค้ำประกันให้นายจน วงเงิน 100,000 บาท เมื่อผู้ค้าประกันเรียกให้นายจนชำระหนี้
แล้วนายรวยชำระหนี้ไป ดังนี้ นายรวยสามารถเรียกให้นายจนชำระเงินต้น 100,000 บาท และดอกเบี้ยได้

ตัวอย่างที่ 2 ผู้ค้าประกันธนาคารเจ้าหนี้หักบัญชีเงินฝากประจำใช้หนี้แทนลูกหนี้ ทำให้ผู้ค้าประกัน
เสียเงินต้นและดอกเบี้ยที่ควรจะได้รับตามบัญชีเงินฝากประจำตั้งแต่วันที่ธนาคารเจ้าหนี้หักบัญชี ผู้ค้าประกัน
ย่อมมีสิทธิไล่เบี้ยต้นเงินและดอกเบี้ยเอาจากลูกหนี้เพื่อการสูญเสียดังกล่าวได้

***อย่างไรก็ตาม ผู้ค้าประกันอาจสิ้นสิทธิไล่เบี้ยได้เมื่อมีเหตุดังต่อไปนี้

1. ผู้ค้าประกันละเลยไม่ยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ (ตามข้อ 4.2) ผู้ค้าประกันจะเสียสิทธิไต่เบี่ยลูกหนี้เท่าที่ไม่ยกขึ้นต่อสู้ เว้นแต่ไม่รู้และการที่ไม่รู้นั้นไม่ใช่ความผิดของตน

ตัวอย่างที่ 1 เจ้าหนี้กับลูกหนี้ทำสัญญากู้ยืมเงินกัน 100,000 บาท โดยไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้กู้ และมีผู้ค้าประกันเต็มวงเงิน 100,000 บาท ต่อมาเจ้าหนี้เรียกให้ผู้ค้าประกันชำระหนี้ ผู้ค้าประกันไม่ได้แย้งใด ๆ ว่าการกู้เงินไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือ กลับชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ไป ผู้ค้าประกันที่ชำระหนี้ไปแล้วจะไปไต่เบี่ยเงินที่ตนชำระไปจากลูกหนี้ไม่ได้

ตัวอย่างที่ 2 ลูกหนี้ชำระหนี้ให้เจ้าหนี้แล้ว (ทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้) แต่ผู้ค้าประกันไม่รู้จักกลับไปชำระหนี้ให้เจ้าหนี้อีก ถ้าการไม่รู้ของผู้ค้าประกันนั้นไม่ใช่ความผิดของผู้ค้าประกัน ผู้ค้าประกันมีสิทธิไต่เบี่ยเอาจากลูกหนี้ได้ หรือมีสิทธิเรียกคืนจากเจ้าหนี้ฐานลามิควรได้ แต่ถ้าการไม่รู้นั้นเป็นเพราะความผิดของตน ผู้ค้าประกันจะไม่มีสิทธิไต่เบี่ยเอาจากลูกหนี้ แต่ยังคงมีสิทธิเรียกคืนจากเจ้าหนี้ฐานลามิควรได้อยู่

2. ผู้ค้าประกันชำระหนี้แทนโดยไม่บอกลูกหนี้ ลูกหนี้ไม่รู้จึงไปชำระหนี้ซ้ำ กรณีนี้ผู้ค้าประกันไม่มีสิทธิไต่เบี่ยจากลูกหนี้ ต้องไปเรียกคืนจากเจ้าหนี้ฐานลามิควรได้

6. โทษของผู้ค้าประกัน

กรณีที่ถูกหนีไม่ชำระหนี้ เจ้าหนี้ต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดไว้หรือฟ้องคดีต่อศาล เพื่อบังคับชำระหนี้ภายในอายุความของหนี้ประเภทนั้น ๆ ถ้าหนี้นั้นขาดอายุความแล้ว ผู้ค้าประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดตามสัญญาค้ำประกัน เจ้าหนี้จะมาเรียกให้ผู้ค้าประกันรับผิดอีกไม่ได้

ในระหว่างที่อายุความเดินไปเรื่อย ๆ นั้น ลูกหนี้อาจไปกระทำการบางอย่างทำให้อายุความสะดุดหยุดลง เช่น รับสภาพหนี้ต่อเจ้าหนี้ หรือเจ้าหนี้อายุยืนคำขอรับชำระหนี้ในคดีที่ลูกหนี้อันล้มละลาย เป็นต้น จะส่งผลให้อายุความหยุดนับ และจะเริ่มนับ 1 ใหม่ มีผลเป็นโทษแก่ผู้ค้าประกันที่จะต้องผูกพันตามสัญญาค้ำประกันต่อไปอีก แทนที่จะหลุดพ้นเพราะขาดอายุความ

